

EL CAPÍTOL DE SANT LLUC SOBRE LES RIQUESES

JOSEP M. ROVIRA BELLOSO

Segons sant Lluç la riquesa és la caricatura de la plenitud i el ric està sotmès a un *ai!* comminatori perquè, un cop satisfeta, aquesta plenitud en lloc de constituir l'home en oient de Déu, el tanca a la seva paraula i al seu do.

Considerem com una mostra, la paràbola del ric satisfet, la falsa plenitud del qual —«reposa, menja, beu, diverteix-te»— li impedeix d'esperar la presència i la salvació de Déu.

Considerem la manera amb què Lluç disposa les benaurances, com a benedicció i promesa de Déu envers el pobre, i com un *ai!* estremidor envers el ric «que ja està sadollat».

Considerem com en la paràbola del convit de Déu als homes, els convidats s'excusen perquè «ja estan plens».

Segons sant Lluç el treball i l'acció de Déu en la humanitat comencen a partir de la pobresa. A l'Èxode el clam escruixidor dels oprimits arriba a Déu i aquest crit desesperat dels marginats, al marge de tota convenció, de tota etiqueta —que ni tan sols arriba a ser una oració formal—, aquest clam ens fa descobrir com és Déu: «Si els desvalguts sofreixen i ploren els pobres, ara mateix m'aixeco a salvar del perill el qui ho demana».

Lluç recull aquesta tradició de l'Antic Testament, de tal manera que el paradigma *la misericòrdia aixeca la misèria* és present aquí i allà en tot el seu evangeli, fins que queda formulat de la manera més concisa en la paràbola del jutge injust que atén la vídua pobra: «I Déu no farà justícia als seus escollits que clamen de nit i de dia?».

A parer meu, l'aspecte més admirable d'aquesta concepció llucana, segons la qual l'acció de Déu en la humanitat comença per allò que hi ha de més pobre perquè és la realitat més oberta a l'esperança i al do de Déu, no implica maniqueisme, ni estretor de mires o falta d'universalitat: és que l'acció de Déu comença, com en l'Antic Testament, a partir dels oprimits i desposseïts però s'expandeix de manera incontenible vers tots els qui —deposant l'ídol de la riquesa que absorbeix i aclapara— obren el seu cor a Déu i a la comunicació que saben compartir.

En aquest mes de setembre es van desgranant les festes de la Mare de Déu com un recordatori d'aquesta figura única i de la seva visió de l'acció de Déu. El seu naixement com una petita flor d'esperança (dia 8), el seu dolor al peu de la Creu que és el centre geomètric de tota pobresa fecunda (dia 15) i el seu lliurament per la llibertat dels oprimits —captius sense llibertat— (en la festa de la Mercè) són fites que conviden a contemplar la *dona pobra* i a situar-la en la humanitat com a aquella que frueix de la plenitud veritable: *gratia plena*. Repassar una vegada i una altra el Magnificat, compost per sant Lluç com a puzle i síntesi de totes les esperances de l'Antic Testament, equival a prendre's seriosament el pla de Déu que, en resum, «derroca els poderosos del soli i exalta els humils. Omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res» perquè, en definitiva, esfondrant les barreres de la riquesa, la seva salvació pogués arribar a tothom.